

Rotunda pełna tajemnic

Data publikacji: 4.08.2013 19:00

Od dwóch tygodni grupa archeologów odsłania fundamenty cieszyńskiej rotundy. Badają nie tylko fundamenty starej budowli, ale i to co wokół nich się znajduje. Jak się okazuje, już natrafiono na archeologiczne ciekawostki.

Z prof. Teresą Rodzińską – Chorąży, pracownikiem instytutu historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego rozmawia Jan Bacza

Studentów tutaj nie ma ale prace już trwają.

W tym roku prace prowadzę wspólnie z pracownikami działu archeologii Muzeum Śląska Cieszyńskiego. Mam nadzieję, że w przyszłym roku przyjadą tutaj studenci i wspólnie będziemy prowadzić badania. Teraz prowadzimy badania sondażowe, wstępne, przed dużym projektem, prace te finansuje Uniwersytet Jagielloński

Jaki macie cel?

Zebranie jak największej ilości danych dotyczących najbliższego otoczenia rotundy od strony zachodniej. Ostatnie badania związane z architekturą rotundy były prowadzone w trakcie II wojny światowej. Teren badał wówczas Niemiec George Raschke w latach 1941-42. To był ostatnie wykopy, które dotyczyły samej architektury. Po tych badaniach mamy jednak wiele luk w naszej wiedzy na temat rotundy, która, wydawać by się mogło, że jest przebadana. Nic bardziej błędnego. Minęło już 70 lat, najwyższy czas pewne rzeczy zweryfikować.

Rotunda liczy parę ładnych stuleci, ale konkretnej daty powstania trudno szukać.

Szukać zawsze można i to robimy. Ale też chodzi o wyjaśnienie kontekstu w jakim ta budowla tkwi, zarówno kontekstu stratograficznego czyli archeologicznych nawarstwień jak i układu murów, które były dobudowywane w kolejnych stuleciach. To niewątpliwie pomoże wyjaśnić nam dzieje tej budowli od momentu powstania aż do późniejszych epok.

Czyli oprócz rotundy były tutaj inne budowle?

Rotunda najprawdopodobniej powstała jako pierwsza, sakralna budowla murowana na tym wzgórzu. A przynajmniej była najważniejszą. Natomiast wiemy, że w okresie gotyckim, nowożytnym były tutaj w pobliżu niej dostawione inne budynki. Co więcej, niespodziewanie natrafiliśmy na mur, który powstał równoległe z rotundą, lub niewiele później. To mur, którego do tej pory nie znaleźliśmy, staramy się uchwycić jego zasięg, później zastanawiać się będziemy nad jego funkcją. Myśleliśmy, że jest to fragment wieży zachodniej, która przylegała do rotundy, jednak chyba to nie jest to. Nie jest to również przypora. Będziemy to wyjaśniać.

To bardzo dziwne o czym pani mówi, że przez 70 lat nikt w tym historycznym miejscu nie kopał.

Były jeszcze wykopaliska na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych, prowadzone przez Alinę Kietlińską. Ale badano wówczas teren na wschód od rotundy i te związane z pochówkami. Natomiast sama rotunda nie była poddana kompleksowym badaniom archeologicznym z pełną metodą. Dokumentacja po Raschke ujawniła co prawda istnienie empyry, jednak posiadamy niewiele informacji, nie mamy nawet planu wykopów, zdjęcia są niezbyt dobrej jakości. Jest dziennik badań ale ogólny i bez pełnej dokumentacji rysunkowej. Działamy teraz troszkę po omacku, ponieważ Rashke nie pozostawił żadnych planów.

Pracujecie od dwóch tygodni.

Tak, i kolejne dwa przed nami. Przez ten czas udało się odsłonić jeden mur, w tej chwili odsłaniamy drugą część muru, która jest w tym wykopie.

Ale jaką pełnił funkcję, tego nie wiadomo.

Od zachodu bywają różne rzeczy dostawiane, budowane razem z rotundami. Najczęściej były to wieże, jednak gdyby to była wieża, mur miałby inny przebieg. Pierwotnie sądziliśmy że to była ona, jednak mur w pewnym momencie się urywa, więc sądzimy, że było to coś innego.

Rotunda cała będzie odkopana?

W tym sezonie tylko te dwa wykopy. One i tak dostarczają nam dużo interesujących informacji. Między innymi udało się nam odsłonić fundament rotundy do samej stopy, do tej pory nie było to zrobione. Mamy więc w tej chwili obraz tego fundamentu w całości, jak on wygląda. Planowaliśmy pierwotnie jeszcze drugi wykop w celu odsłonięcia fundamentu do stopy na styku absydy i nawy. Ale, że odkryliśmy ten mur, zmieniliśmy nieco plany, konserwator się na to zgodził i w tym roku zamykamy się tylko w tych dwóch wykopach.

Dziękuję za rozmowę.